

KARTA OPISU PRZEDMIOTU - SYLABUS

Nazwa przedmiotu

Planowanie przestrzenne [S2Arch1>PP]

Przedmiot

Kierunek studiów
Architektura

Rok/Semestr
1/2

Studia w zakresie (specjalność)
–

Profil studiów
ogólnoakademicki

Poziom studiów
drugiego stopnia

Język oferowanego przedmiotu
polski

Forma studiów
stacjonarne

Wymagalność
obligatoryjny

Liczba godzin

Wykład
30

Laboratorium
0

Inne (np. online)
0

Ćwiczenia
0

Projekty/seminaria
30

Liczba punktów ECTS

5,00

Koordynatorzy

dr hab. inż. arch. Robert Ast prof. PP
robert.ast@put.poznan.pl

Wykładowcy

Wymagania wstępne

- student ma uporządkowaną, podbudowaną teoretycznie wiedzę ogólną obejmującą kluczowe zagadnienia z zakresu projektowania urbanistycznego i planowania przestrzennego, - student ma podstawową wiedzę o trendach rozwojowych z zakresu planowania przestrzennego, - student ma podstawową wiedzę niezbędną do rozumienia społecznych, ekonomicznych, prawnych i pozatechnicznych uwarunkowań planowania przestrzennego, - student potrafi pozyskiwać informacje z literatury, baz danych oraz innych, właściwie dobranych źródeł, potrafi integrować informacje, dokonywać ich interpretacji, a także wyciągać wnioski oraz formułować i uzasadniać opinie, - student potrafi dokonać krytycznej analizy sposobu funkcjonowania i ocenić istniejące rozwiązania planistyczne w skali gminy, - student potrafi ocenić zawartość części pisemnej i graficznej Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, - potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role, - prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy w zakresie różnych sytuacji przestrzennych w skali architektonicznej i urbanistycznej.

Cel przedmiotu

Przedmiot służy promowaniu wiedzy z planowania przestrzennego i zastosowania jej przez samorządy lokalne. Celem jest zrozumienie procesów organizacyjnych zachodzących podczas przystępowania do realizacji planu oraz podczas uchwalania MPZP. Poznanie i nabycia umiejętności w zakresie praktycznego zastosowania różnorodnych czynników planistycznych i procesów związanych z opracowywaniem MPZP - Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego. Implementacja wiedzy teoretycznej następuje podczas ćwiczeń praktycznych. - Przedmiot służy promowaniu wiedzy, zrozumienia i nabycia umiejętności w zakresie praktycznego zastosowania różnorodnych czynników i procesów związanych z opracowywaniem MPZP - Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego. - Ćwiczenia mają za zadanie sprowokować studentów do wykorzystania teoretycznych informacji z wykładów i odniesienia ich do konkretnej sytuacji przestrzennej, wymagającej indywidualnego potraktowania. - Studenci przypatrują się, jakie skutki przestrzenne - pozytywne i negatywne, przynoszą określone decyzje projektowe i jakie jest ich oddziaływanie na rozwój przestrzenny. Opracowują plany alternatywne i uczą się dokonywać wyborów, poszukując rozwiązań optymalnych dla rozwoju miasta. Nadrzędnym założeniem kursu jest przedstawienie studentom podstawowych założeń Planu Miejscowego, technik tworzenia dyrektyw służących rozwojowi przestrzennemu oraz wpływu wielu czynników na rozwój miasta, takich jak: komunikacja, industrializacja, mieszkalnictwo, a także aspekty socjalne i kulturowe.

Przedmiotowe efekty uczenia się

Wiedza:

- A.W3. planowanie przestrzenne oraz narzędzia polityki przestrzennej;
- A.W4. zapisy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie koniecznym do projektowania architektonicznego;
- A.W8. interdyscyplinarny charakter projektowania architektonicznego i urbanistycznego oraz potrzebę integracji wiedzy z innych dziedzin, a także jej zastosowania w procesie projektowania we współpracy ze specjalistami z tych dziedzin.

Umiejętności:

- A.U2. zaprojektować prosty i złożony zespół urbanistyczny;
- A.U3. sporządzać opracowania planistyczne dotyczące zagospodarowania przestrzennego i interpretować je w zakresie koniecznym do projektowania w skali urbanistycznej i architektonicznej;
- A.U5. ocenić przydatność zaawansowanych metod i narzędzi służących do rozwiązywania prostych i złożonych zadań inżynierskich, typowych dla architektury, urbanistyki i planowania przestrzennego oraz wybierać i stosować właściwe metody i narzędzia w projektowaniu;
- A.U8. myśleć w sposób twórczy i działać, uwzględniając złożone i wieloaspektowe uwarunkowania działalności projektowej, a także wyrażać własne koncepcje artystyczne w projektowaniu architektonicznym i urbanistycznym;
- A.U9. integrować informacje pozyskane z różnych źródeł, dokonywać ich interpretacji i krytycznej, szczegółowej analizy oraz wyciągać z nich wnioski, a także formułować i uzasadniać opinie oraz wykazywać ich związek z procesem projektowym, opierając się na dostępnym dorobku naukowym w dyscyplinie;
- A.U10. porozumiewać się przy użyciu różnych technik i narzędzi w środowisku zawodowym i interdyscyplinarnym w zakresie właściwym dla projektowania architektonicznego i urbanistycznego oraz planowania przestrzennego;
- A.U11. pracować indywidualnie i w zespole, w tym ze specjalistami z innych branż, a także podejmować wiodącą rolę w takich zespołach;
- A.U12. oszacować czas potrzebny na realizację złożonego zadania projektowego;
- A.U13. formułować nowe pomysły i hipotezy, analizować i testować nowości związane z problemami inżynierskimi i problemami badawczymi w zakresie projektowania architektonicznego i urbanistycznego oraz planowania przestrzennego;
- A.U15. wdrażać zasady i wytyczne projektowania uniwersalnego w architekturze, urbanistyce i planowaniu przestrzennym.

Kompetencje społeczne:

- A.S2. publicznych wystąpień i prezentacji;
- A.S3. podjęcia roli koordynatora działań w procesie projektowym, zarządzania pracą w zespole oraz wykorzystania umiejętności interpersonalnych (rozwiązywanie konfliktów, umiejętność negocjacji, delegowanie zadań), podporządkowania się zasadom pracy w zespole i brania odpowiedzialności za wspólne zadania i projekty;

A.S4. brania odpowiedzialności za kształtowanie środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego, w tym za zachowanie dziedzictwa regionu, kraju i Europy.

Metody weryfikacji efektów uczenia się i kryteria oceny

Efekty uczenia się przedstawione wyżej weryfikowane są w następujący sposób:

1. Wykład:

Kołokwium oraz elaborat tekstowy – format A4

2. Ćwiczenia:

Ocena formująca: 2 lub 3 przeglądy zaawansowania prac i/lub obrona na forum grupy.

Przeglądy częściowe sprawdzają stopień zaawansowania pracy studenta – pozytywne oceny z przeglądów są niezbędne do zaliczenia przedmiotu.

Przyjęta skala ocen: 2,0; 3,0; 3,5; 4,0; 4,5; 5,0

Ocena podsumowująca:

Ostateczna ocena jest sumą ocen z przeglądów, wartości merytorycznej i graficznej projektu i aktywności podczas zajęć; końcowy przegląd na ostatnich zajęciach – wystawa projektów i prezentacja rozwiązań projektowych na forum grupy.

Forma oddania projektu plansze: A3,A2, B2 oraz płyta CD z zapisem projektu (format jpg.)

Aby uzyskać ocenę pozytywną z przedmiotu:

- praca projektowa musi zostać wykonana zgodnie z w/w zakresem opracowania
 - ilość nieobecności w ciągu semestru nie może przekraczać 30%
 - należy uzyskać oceny pozytywne ze wszystkich 3 przeglądów
 - praca projektowa musi być opracowana graficznie w sposób czytelny, estetyczny i nowatorski
- Przyjęta skala ocen: 2,0; 3,0; 3,5; 4,0; 4,5; 5,0

Treści programowe

Wykład:

Pojęcia: planowanie przestrzenne, planowanie regionalne, urbanizacja, urbanistyka, ruralistyka
Uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne rozwoju regionów i miast Urbanistyka współczesna w Polsce w aspekcie skuteczności wykonywania MPZP

Rozwój myśli urbanistycznej

Studium uwarunkowań i kierunków rozwoju gminy

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Organizacja planowania przestrzennego w Polsce i na Świecie.

Kompozycja współczesna regionu, dzielnicy, miasta.

Organizacja planowania przestrzennego w krajach Unii Europejskiej

Rozwój sieci osadniczej.

Przeobrażenia prawa o zagospodarowaniu przestrzennym

Przeobrażenia przestrzenne miast i obrzeży

Przykłady rozwiązań planistyczno – projektowych

System informacji przestrzennej

Podsumowanie aktualnej wiedzy teoretycznej i praktycznej z zakresu planowania przestrzennego

Ćwiczenia:

ETAP 1

Odniesienie do wytycznych Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta. Wyznaczenie obszarów do objęcia MPZP ze wskazaniem podstawy prawnej i wyznaczenie granic ich zasięgu według kategoryzacji:

- Obszary obowiązkowego sporządzenia MPZP,
- Obszary realizacji celów publicznych,
- Obszary aktywizacji funkcji usługowych, publicznych i komercyjnych,
- Obszary strategiczne o szczególnym znaczeniu dla rozwoju miasta.

ETAP 2

Raport i analiza istniejących zasobów obszaru wyznaczonego do objęcia Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego. Sformułowanie wniosków – wytycznych i założeń do koncepcji Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego.

- raport powinien zawierać krótki opis (A4) dotyczący charakterystyki i specyfiki wybranego miejsca, dokumentację fotograficzną i rysunkową (dotyczącą zabudowy, walorów przyrodniczych, genius loci, stanu zachowania);
- analiza funkcjonalno- przestrzenna obszaru wyznaczonego do objęcia planem miejscowym w skali 1:

1000.

ETAP 3

Projekt: Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego. Opracowanie części graficznej w skali 1:1000 (ewentualnie 1:2000 lub 1:500) Wykonanie koncepcji planu, w szczególności uwzględniającej:

- granice obszaru objętego projektem planu miejscowego,
- powiązania komunikacyjne obszaru objętego projektem planu miejscowego z otoczeniem,
- powiązania funkcjonalne obszaru objętego projektem planu miejscowego z otoczeniem.

Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego musi zawierać następujące elementy:

- wyrys ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy z oznaczeniem granic obszaru objętego projektem planu miejscowego,
- określenie zakresu tekstu i rysunku planu miejscowego zapis – oznaczenia liczbowe, literowe i liniowej
- granice administracyjne;
- granice terenów zamkniętych oraz granice ich stref ochronnych;
- granice i oznaczenia obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych w tym terenów górniczych, a także narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych;
- linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania oraz ich oznaczenia;
- linie zabudowy oraz oznaczenia elementów zagospodarowania przestrzennego terenu.

Sformułowanie opisu do planu miejscowego zawierającego:

1. ustalenia dotyczące przeznaczenia terenów z określeniem przeznaczenia poszczególnych terenów lub zasad ich zagospodarowania, a także symbol literowy i numer wyróżniający go spośród innych terenów;
2. ustalenia dotyczące zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego z określeniem cech elementów zagospodarowania przestrzennego, które wymagają ochrony; określenie cech elementów zagospodarowania przestrzennego, które wymagają ukształtowania lub rewitalizacji, oraz określenie nakazów, zakazów, dopuszczeń i ograniczeń w zagospodarowaniu terenów;
3. ustalenia dotyczące zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego powinny zawierać nakazy, zakazy, dopuszczenia i ograniczenia w zagospodarowaniu terenów,
4. ustalenia dotyczące zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej z określeniem obiektów i terenów chronionych ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w tym określenie nakazów, zakazów, dopuszczeń i ograniczeń w zagospodarowaniu terenów;
5. ustalenia dotyczące wymagań wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych ze szczególnym uwzględnieniem zasad umieszczania w przestrzeni publicznej obiektów małej architektury, nośników reklamowych, tymczasowych obiektów usługowo-handlowych, urządzeń technicznych i zieleni, w tym określenie nakazów, zakazów, dopuszczeń i ograniczeń w zagospodarowaniu terenów;
6. ustalenia dotyczące parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu a w szczególności określenie linii zabudowy, wielkości powierzchni zabudowy w stosunku do powierzchni działki lub terenu, w tym udziału powierzchni biologicznie czynnej, a także gabarytów i wysokości projektowanej zabudowy oraz geometrii dachu;
7. ustalenia dotyczące granic i sposobów zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie odrębnych przepisów, w tym terenów górniczych, a także narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych, powinny zawierać nakazy, zakazy, dopuszczenia i ograniczenia w zagospodarowaniu terenów;
8. ustalenia dotyczące szczegółowych zasad i warunków scalania i podziału nieruchomości z określeniem parametrów działek uzyskiwanych w wyniku scalania i podziału nieruchomości, w szczególności minimalnych lub maksymalnych szerokości frontów działek, ich powierzchni oraz określenie kąta położenia granic działek w stosunku do pasa drogowego;
9. ustalenia dotyczące zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej,
10. ustalenia dotyczące obszarów rehabilitacji istniejącej zabudowy i infrastruktury technicznej, a także obszarów wymagających przekształceń lub rekultywacji, powinny zawierać opis planowanych działań, określenie oczekiwanych rezultatów, w tym dotyczących parametrów zabudowy lub infrastruktury, oraz nakazy, zakazy, dopuszczenia i ograniczenia w zagospodarowaniu terenów, wynikające z przyjętych celów;
11. ustalenia dotyczące terenów rekreacyjno-wypoczynkowych oraz terenów służących organizacji imprez masowych powinny zawierać określenie zasad wyposażania tych terenów w urządzenia techniczne i budowlane oraz nakazy, zakazy, dopuszczenia i ograniczenia w zagospodarowaniu terenów.

ETAP 4

Analiza istniejącej zabudowy oraz przestrzenna koncepcja zabudowy projektowanej na obszarze

wyznaczonym do objęcia MPZP. Wykonanie w formie graficznej i opisowej zestawienia form typowych dla zabudowy opracowywanego obszaru, ze szczególnym uwzględnieniem takich parametrów, jak: wysokość, kolorystyka, materiały elewacyjne, pokrycie i geometria dachu, podziały fasad itp. Wykonanie w formie graficznej, przestrzennego modelu zabudowy.

Tematyka zajęć

brak

Metody dydaktyczne

1. wykład / wykład problemowy / wykład z prezentacją multimedialną.
2. ćwiczenia / metoda ćwiczeniowa (ćwiczebna) oparta na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy (film, fotografie, materiały archiwalne, teksty źródłowe, dokumenty, roczniki statystyczne, mapy, Internet itp.) / metoda projektu / studium przypadku (studium przykładowe) / klasyczna metoda problemowa.
3. eLearning Moodle (system wspomagania procesu dydaktycznego i nauczania na odległość).

Literatura

Podstawowa

- Ast R.: Kształtowanie regionów i miast. Wyd.PP. Poznań 2001
- Chmielewski J.M., Teoria urbanistyki w projektowaniu i planowaniu miast, Warszawa 2001
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
- Urbanistyka w działaniu. Teoria i praktyka. Materiały II Kongresu Urbanistyki Polskiej, red. T.Ossowicz, T. Zipser, Warszawa 2006
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i nowelizacje.
- E-skrypt dla przedmiotu „Teoria planowania przestrzennego. Miejsce plany zagospodarowania przestrzennego” (w opracowaniu).

Uzupełniająca

- Ast R., Architektura w procesie inwestycyjnym, Poznań 1997
- Brzeski W., W kierunku miasta zwartej [w:] Zwarta przebudowa polskich miast? Zarządzanie rozwojem miasta poprzez strategiczne gospodarowanie terenami, Zeszyty KIN, Kraków 2000
- Cichy- Pazder E., Humanistyczne podstawy kompozycji miast, Kraków 1998
- Gehl J., Gemzøe, New City Spaces, Copenhagen 2003
- Odnowa miast. Doświadczenia brytyjskie i francuskie oraz wybrane materiały urzędu mieszkalnictwa i rozwoju miast, IGPIK o/Kraków, Kraków 2000
- Podręcznik rewitalizacji. Zasady, procedury i metody działania współczesnych procesów rewitalizacji, Urząd Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast, Warszawa 2003 Rewitalizacja miast w Polsce. Pierwsze doświadczenia, red. P.Lorens, Biblioteka Urbanisty t.10, Warszawa 2007

Bilans nakładu pracy przeciętnego studenta

	Godzin	ECTS
Łączny nakład pracy	123	4,00
Zajęcia wymagające bezpośredniego kontaktu z nauczycielem	63	2,00
Praca własna studenta (studia literaturowe, przygotowanie do zajęć laboratoryjnych/ćwiczeń, przygotowanie do kolokwium/egzaminu, wykonanie projektu)	0	2,00